

Brudd på bestemmelser om arbeidstid, miljø og sosiale forhold

Når risikerer entreprenører avvisning i fremtidige prosjekter?

Revisjonsrapport om statlige virksomheters oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i anskaffelser

Rapportert i Dokument 1 (2022–2023)

NYHETER | PUBLISERT 26.03.2024

800 000 brudd på Arbeidsmiljøloven i helsesektoren – men lovbruddene får ingen konsekvenser

BRUDD UTEN KONSEKVENSER – Saksom Arbeidstilsynet har ett årsatt (tysyn) helse- og omsorgssektoren fra 430 i 2019 til 813 i...

– Hvilken myndighet har egentlig Arbeidstilsynet når brudd på arbeidsmiljøloven i helsejenestene ikke får noen konsekvenser, spør NSF's forbundsleder, Lill Sverresdatter Larsen retorisk.

Karl Anne Dalen

Nylyt kom Arbeidstilsynet med sin årsrapport, i rapporten kommer det frem at tilsynene som ble gjort innenfor helseområdet endte med ett eller flere brudd i 89 prosent av saken i 2023.

Psykisk helseplager sammen med muskel- og skjelettplager øker

– Vi ser en økende risiko for muskel- og skjelettplager og psykiske plager, hvor helse- og omsorgssektoren er særlig utsatt, sier fungerende direktør i Arbeidstilsynet, Ronny Jørgenli, i en pressemelding.

FORSVARET FERIEPENSER LØNN NÆRINGSLEV

Forsvaret anmeldt for lønnstyveri

Innsattsstyrke Rype fra HV-12 under en tidligere øvelse. Foto: Kristian Kapelrud / Forsvaret

Av Ola Larsen

Publisert: 06.03.24 20:09

Del

Artikkelen er over 1 år gammel

Den tidligere HV-soldaten [redacted] har anmeldt Forsvaret for lønnstyveri og mulig gjengjeldelse mot ham som varsler. Saken etterforskes nå av Militærpolitiet.

Arbeidstilsynet har gjennomført nær 8 200 tilsyn så langt i år

I perioden 1. januar – 31. august 2024 har Arbeidstilsynet gjennomført nær 8 200 tilsyn. Samlet sett har vi avdekket ett eller flere brudd i 72 prosent av disse tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 67 av tilsynene. I fremdriftsrapporten om Arbeidstilsynets brukermål kan du lese om tilsynsinnsatsen som er rettet mot særlig prioriterte områder.

Når Arbeidstilsynet avdekker brudd i tilsyn, kan vi gi ulike reaksjoner for å skape endring i virksomheten. Reaksjonsbruken er avhengig av alvorligheten i bruddene vi avdekker. I fremdriftsrapporten om overtredelsesgebyr og anmeldelser kan du lese mer om overtredelsesgebyrene vi har vedtatt så langt i år, i tillegg til vurderinger vi har gjort på en rekke momenter for ileggelse og utmåling av beløp for disse vedtakene.

Vi sender jevnlig ut en brukerundersøkelse til virksomheter som har hatt tilsyn av oss. I fremdriftsrapporten om brukerundersøkelsen etter tilsyn presenterer vi resultater knyttet til virksomhetenes tilbakemeldinger på opplevd nytte, økt kunnskap og eventuelle iverksatte tiltak knyttet til disse tilsynene.

Økning i meldinger om kritikkverdige forhold

Et annet tema du finner mer informasjon om i våre fremdriftsrapporter, er meldinger om kritikkverdige forhold som Arbeidstilsynet mottar. I perioden 1. januar – 31. august 2024 har Arbeidstilsynet mottatt 8 582 slike varsler.

Gjennomsnittlig har Arbeidstilsynet de siste fem årene mottatt omtrent 9 500 meldinger per år, men antallet har økt etter at vi innførte ny løsning for mottak av meldinger om kritikkverdige forhold høsten 2021.

– Disse meldingene er en viktig kilde til informasjon vi ellers ikke ville ha hatt tilgang på. Det gjør bidrar til at vi kan avdekke kritikkverdige forhold i arbeidslivet. Vi bruker også meldingene når vi vurderer hvor Arbeidstilsynet skal rette innsatsen fremover, sier Seem.

[Dersom du ønsker mer informasjon om Arbeidstilsynets innsats, kan du også sjekke ut statistikkidene våre på arbeidstilsynet.no.](#)

Nøkkelord

rapportering tilsyn oag overtredelsesgebyr varsel

Kontakter

Pressekontakt Arbeidstilsynet
Pressekontakt

Tel: 40031788
presse@arbeidstilsynet.no

Agenda

1

Temaets aktualitet

2

Hjemmel for avvisning
Regelbrudd og identifikasjon

3

Unntak – forholdsmessighetskrav

4

Exit – avhjelpende tiltak

Oppsummering

A person is using a Grette power drill to drill into a piece of wood. The drill is black and silver, and the person is wearing a light-colored shirt. The background is a blurred workshop setting. The text "TEMAETS AKTUALITET" is overlaid in the center of the image.

TEMAETS AKTUALITET

Del 1

Avvisningsreglene – fellesnevnerne

- Avvisningsgrunner (Direktivet, art. 57)
- Formål
- Grunnleggende skille: Rett og plikt
- Unntak fra avvisningsplikten
- Tidspunktet for avvisning

FOA § 24-2 (2) - *Skal* avvise når leverandør er rettskraftig dømt/vedtatt et forelegg for:

- deltakelse i en kriminell organisasjon
- korrupsjon
- bedrageri
- terrorhandlinger eller straffbare handlinger med forbindelse til terroraktivitet
- hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme
- barnearbeid og andre former for menneskehandel

FOA § 24-2 (3) - Oppdragsgiver *kan* avvise, når ikke uforholdsmessig:

- c. når oppdragsgiveren kan dokumentere at leverandøren har begått alvorlige eller **gjentatte brudd på bestemmelser om miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold** som følger av nasjonale regler, EØS-regler, tariffavtaler eller internasjonale avtaler som angitt i vedlegg 5;
- e. når oppdragsgiveren har klare holdepunkter for at leverandøren har inngått avtaler med hensikt å **vri konkurransen**;
- f. som tidligere har begått et **vesentlig kontraktsbrudd i forbindelse med oppfyllelsen av en kontrakt** med en oppdragsgiver som er omfattet av anskaffelsesloven. Dette forutsetter at bruddet har ført til heving av kontrakten, erstatning eller lignende sanksjoner;
- g. som har gitt **grovt uriktige eller misvisende opplysninger** som kan få vesentlig innflytelse på oppdragsgiverens beslutninger om avvisning, utvelgelse eller tildeling, eller som har unnlatt å gi slike opplysninger;
- h. som har forsøkt å **påvirke oppdragsgiverens beslutninger** eller få tilgang til fortrolige opplysninger som kan gi leverandøren en urettmessig konkurransefordel;
- i. når oppdragsgiveren kan dokumentere at leverandøren for øvrig har begått **alvorlige feil som medfører tvil om hans yrkesmessige integritet**.
- («Sekkebestemmelse» i del II)

Eksempler på type lovbrudd

Arbeidstid:

- Overskrider maksimumsgrenser
- Manglende pauser/hviletid
- Manglende kompensasjon for overtid

Miljø:

- Ulovlig utslipp av farlige kjemikalier
- Manglende håndtering av avfall
- Brudd på krav til støy, støv eller annen forurensning
- HMS-krav, f.eks. manglende sikring av arbeidsområdet
- Forurensning

Sosiale forhold:

- Diskriminering ved ansettelse eller under arbeidsforhold
- Manglende utbetalinger av f.eks. feriepenger
- Brudd på krav til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, pga. f.eks. trakassering eller mobbing

HJEMMEL: NÅR FORELIGGER BRUDD SOM KAN GI GRUNNLAG FOR AVVISNING?

Del 2

Hvilke brudd
omfattes?

... når oppdragsgiveren kan dokumentere at leverandøren har begått alvorlige eller gjentatte brudd på bestemmelser om miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold som følger av nasjonale regler, EØS-regler, tariffavtaler eller internasjonale avtaler som angitt i vedlegg 5.

FOA § 24-2 (3) bokstav c

“**Brudd på bestemmelser** om miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold som følger av nasjonale regler, EØS-regler, tariffavtaler”

- Utgangspunktet: Angitte bestemmelser
- Det enkle først:
 - Arbeidsmiljøloven, forskrifter mv.
 - Likestillings- og diskrimineringsloven mv.
 - Forurensningsloven mv.
- Det vanskeligere:
 - Hva med påståtte, pågående eller bestridte tariffbrudd?
 - ...brudd i andre land (lex loci laboris)?
 - ...brudd på arbeidsklausuler/kontraktsbrudd?
jf. LB-2024-174779 og TOSL-2024-128387 (E6-saken)?

Alvorlige eller gjentatte brudd (terskel)

- Høy terskel
- Betydningen av NOU 2024:9-uttalelsene
 - Forslag om å fjerne kvalifiseringen “alvorlig eller gjentatt”
 - Direktivet har ingen slik terskel i ordlyden
 - og terskelen fanges opp av forholdsmessighetsprinsippet
- Eksempel: OTIR: 24. juni 2025, midlertidig forføyning, krav om utskifting av underleverandør, parallell til avvisningsregler

«Retten har konkludert med at [leverandøren] har sannsynliggjort at antall regelbrudd er vesentlig lavere enn hva SVV har gjort. Det er derfor også rettens syn at det ikke kan utelukkes at vurderingen av om det foreligger saklig grunn for å kreve utskifting kan stille seg i et annet lys hvis både de merknader [leverandøren] har gitt til SVVs rapport, og tiltak som er iverksatt for å forebygge gjentakelser vies mer oppmerksomhet.»

...når oppdragsgiveren kan *dokumentere* at leverandøren for øvrig har begått **alvorlige feil som medfører tvil om hans yrkesmessige integritet.**

FOA § 24-2 (3) bokstav i

Alvorlige feil som medfører tvil om yrkesmessig integritet

- Culpøs adferd, betydning for faglig troverdighet (C-465/11 Forposta)
- Etske retningslinjer, men også straffbare forhold (feilfakturering, brudd på regnskapsregler, dokumentfalsk mv.)
- Kan omfatte kontraktsbrudd, hvis det foreligger hensikt eller uaktsomhet av et visst alvor (Forposta)
- Etske forhold: KOFA 2008/2 (svar på spørsmål om vedståelsesfrist)

«Det er selvsagt helt uproblematisk for oss. Er det noe jeg kan bidra med i prosessen er det bare å gi et signal. Jeg har kjøpt noen billetter til Queen Showet på City Scene den 03.11.07. Det blir da med middag og show på kvelden. Det blir i så fall bare deg og en representant for xx Fotball Krets. Dersom du har lyst/mulighet til å være med hadde det vært veldig hyggelig. Vi kunne eventuelt kombinert dette med en demo av de maskinene vi har tilbudt i anbudet.».

Foto: Fredrikstad blad

LH-2024-66756 – Medførte kontraktsbrudd tvil om yrkesmessige integritet?

- Kontrakt om miljøsanering av avfall for Forsvarsbygg, nedlagt skytebane
- «*Postene skal kun anvendes for opp til 100 % økning i forhold til angitte mengder. For mengder utover dette skal det avklares med byggherre om posten skal benyttes, eller det utføres som endringsordre*»
- Entreprenør varslet ikke om mengdeoverskridelse, krav om betaling for medgåtte mengder ansett tapt
- Leverandøren ble avvist fra en senere konkurranse, begrunnet i at kontraktsbruddet medførte tvil om leverandørens yrkesmessige integritet (del II, noe videre avvisningsadgang)

LH-2024-66756 forts. – Avvisning ansett rettmessig (anke til HR ikke tillatt fremmet)

«Varslingsreglene etter NS 8405... er utslag av lojalitetsplikten som gjelder mellom partene i entrepriseavtaler. At Forsvarsbygg ikke ble varslet da X fikk kunnskap om de store avvikene i avfall, kunne fått alvorlige konsekvenser for ... oppdragsgiver i form av at de mistet kontroll over prosjektets gjennomføring med risiko også for store ekstra kostnader. Handlemåten til X ved å fortsette arbeidet uten å varsle om det store mengdeavviket... fratok Forsvarsbygg muligheten til å vurdere opsjon og alternative løsninger for å håndtere avfallet. Lagmannsretten viser til opsjonen i konkurransegrunnlagets .. hvor det fremgår at som *«alternativ til levering til mottak kan betong fylles på anvist sted ved skytebanen etter at armering er fjernet, dersom den er ren»*. Det vises videre til forklaringen ... om at Forsvarsbygg kunne vurdert å ta i bruk opsjonen, utsatt fjerning av avfallet eller lyst ut ny konkurranse for å fjerne avfallet, dersom de hadde blitt klar over hvor store mengder avfall det var på stedet.»

...som tidligere har *begått* et **vesentlig kontraktsbrudd i forbindelse med oppfyllelsen av en kontrakt** med en oppdragsgiver som er omfattet av anskaffelsesloven. Dette forutsetter at bruddet har ført til heving av kontrakten, erstatning eller lignende sanksjoner;

FOA § 24-2 (3) bokstav f

Tidligere vesentlige kontraktsbrudd i offentlige kontrakter

- Vesentlige kontraktsbrudd:
 - Alle typer brudd: Økonomiske, faglige, HMS, som har ført til heving, erstatning e.l. sanksjoner
 - Direktivet (artikkel 57 og fortalen (101)):
 - «*Udvist betydelige eller vedvarende mangler i forbindelse med opfyldelsen af et væsentligt krav*».
 - «*Vis gennemførelse af tidligere offentlige kontrakter har været forbundet med store mangler med hensyn til væsentlige krav, for eksempel manglende levering eller udførelse, væsentlige mangler ved den leverede vare eller tjenesteydelse, som har gjort den ubrugelig til det påtænkte formål, eller ukorrekt adfærd, som har sået alvorlig tvivl om den økonomiske aktørs pålidelighed.*»
- Ikke krav om dom eller erkjennelse, søksmål utelukker ikke avvisning, men oppdragsgiver må gjøre egen, selvstendig vurdering, jf. C-267/18 (Delta Antrepriza de Constructii), C-41/18 (Meca)

... som har gitt **grovt uriktige eller misvisende opplysninger** som kan få vesentlig innflytelse på oppdragsgiverens beslutninger om avvisning, utvelgelse eller tildeling, eller som har unnlatt å gi slike opplysninger;

FOA § 24-2 (3) bokstav g

Manglende opplysninger

- Vilkår: Vesentlig innflytelse på oppdragsgivers beslutning om avvisning/utvelgelse/tildeling
- Et dilemma: Alle leverandører fyller ut et ESPD-skjema ja/nei
 - Hva hvis entreprenøren oppfatter bruddet som ikke alvorlig nok?
 - Hva hvis bruddet gjelder et annet rettssubjekt?
 - Hva med brudd som er anført, men ikke avgjort (eks. arbeidsrettssak)?
 - Hvordan forholder opplysningsplikten seg til edisjonsplikten mv. i senere forføyningssak?

Breaching of obligations in the field of environmental law

Has the economic operator, to its knowledge, breached its obligations in the field of environmental law? As referred to for the purposes of this procurement in national law, in the relevant notice or the procurement documents or in Article 18(2) of Directive 2014/24/EU.

Your answer? ☐ Yes ☒ No

Hvilket dokumentasjonskrav
gjelder?

Krav til dokumentasjon for å avvise – “beviskravet”

- Oppdragsgiver har bevisbyrden
 - Oppdragsgiver må ta en selvstendig vurdering, jf. EU-sak C-267/18 avs. 38
 - Konkrete bevis – ikke nok med mistanke eller påstander (NOU 2024:9)
 - Leverandøren skal få mulighet til å redegjøre for evt. tiltak etter bruddet/sanksjonen
- Forarbeidene: Dersom det *ennå* ikke foreligger en endelig og bindende avgjørelse
 - Terskelen: Oppdragsgiver kan «*sannsynliggjøre slike forsømmelser med et hvilket som helst passende middel*»...
 - Men utfallet av nasjonale prosedyrer er normalt avgjørende, hvis slike prosedyrer er innledet, jf. C-124/17 (Vossloh Laies), avsnitt 25:
«Nonetheless, in situations such as that at issue in the main proceedings, in which there is a specific procedure regulated by Union law or by national law for pursuing certain offences and in which specific bodies are entrusted with carrying out investigations in this connection, the contracting authority must, within the context of the assessment of the evidence provided, rely in principle on the outcome of such a procedure.»
- Oppdragsgiver kan bli erstatningsansvarlig ved feilaktig avvisning

Hvem er «leverandøren»?

Leverandøren

- UE i tilbudet?
- UE i tidligere prosjekt?
- Konsortium?
- Ansatte?
- Betydningen av identifikasjonshjemmelen (FOA § 24-3)
- Betydningen av adgangen til utskiftning av underleverandør (FOA §24-4)

*“The answer to the questions referred must be that Article 57(4)(a) of Directive 2014/24 does not preclude national legislation under which the contracting authority has the option, or even the obligation, to exclude the economic operator who submitted the tender from participation in the contract award procedure where the ground for exclusion referred to in that provision is established **in respect of one of the subcontractors mentioned in that operator’s tender**. However, that provision, read in conjunction with Article 57(6) of that directive, and the principle of proportionality preclude national legislation providing for the **automatic nature** of such exclusion.”*

C-395/18 Tim SpA

Identifikasjon

En sentral ansatt eller styremedlem

FOA § 24-3

1. Ved vurderingen av om en leverandør skal avvises etter § 24-2 annet ledd, skal oppdragsgiveren **side stille** feil eller overtredelser begått av en **person** i leverandørens **administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan**, eller som har kompetanse til å **representere, kontrollere eller treffe beslutninger i slike organer**, med feil eller overtredelser begått av leverandøren selv.
2. Ved vurderingen av om en leverandør kan eller skal avvises etter øvrige regler i § 24-2, kan oppdragsgiveren side stille feil eller overtredelser begått av personer som nevnt i første ledd, med feil eller overtredelser begått av leverandøren selv.
3. Ved vurderingen av om en leverandør kan eller skal avvises etter § 24-2, kan feil eller overtredelser begått av **en annen juridisk person** side stilles med feil eller overtredelser begått av leverandøren selv. Avvisning i slike tilfeller skal særlig bero på en vurdering av graden av tilknytning mellom virksomhetene, inkludert personfellesskap og styrefellesskap, og omgåelsesbetraktninger.

Identifikasjon

En annen juridisk person

FOA § 24-3

1. Ved vurderingen av om en leverandør skal avvises etter § 24-2 annet ledd, skal oppdragsgiveren **side stille** feil eller overtredelser begått av en **person** i leverandørens **administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan**, eller som har kompetanse til å **representere, kontrollere eller treffe beslutninger i slike organer**, med feil eller overtredelser begått av leverandøren selv.
2. Ved vurderingen av om en leverandør kan eller skal avvises etter øvrige regler i § 24-2, kan oppdragsgiveren side stille feil eller overtredelser begått av personer som nevnt i første ledd, med feil eller overtredelser begått av leverandøren selv.
3. Ved vurderingen av om en leverandør kan eller skal avvises etter § 24-2, kan feil eller overtredelser begått av **en annen juridisk person** side stilles med feil eller overtredelser begått av leverandøren selv. Avvisning i slike tilfeller skal særlig bero på en vurdering av graden av tilknytning mellom virksomhetene, inkludert personfellesskap og styrefellesskap, og omgåelsesbetraktninger.

Fra praksis: Identifikasjon, kontrollansvar eller noe annet?*

«Derimot mener [Entreprenøren] at de ikke kan identifiseres med fellesforetakenes underentreprenører. **Så vidt retten kan se har heller ikke staten anført dette.**

I vår sak er det uansett på det rene at bruddene på tariffavtaler er begått i prosjekter ledet av [Entreprenøren]/fellesforetakene som leverandør. Som utgangspunkt velger leverandøren selv i hvilken grad arbeid skal utføres av leverandøren selv eller settes ut til underleverandører. Underleverandører utfører arbeid på leverandørens vegne. **Når det i et prosjekt ledet av leverandøren blir begått brudd på tariffavtaler, er det etter rettens syn nærliggende å anse bruddene begått av leverandøren i anskaffelsesforskriften § 24-2 (3) bokstav c** sin forstand, uavhengig av om bruddet begås av leverandøren direkte eller av en underleverandør. I motsatt fall kunne leverandøren beskytte seg mot avvisning etter denne bestemmelsen i fremtidige konkurranser ved å benytte underleverandører i størst mulig utstrekning, og eventuelt bytte dem ut etter hvert som de begår brudd. En slik tolkning av anskaffelsesforskriften § 24-2 (3) bokstav c ville kunne bidra til uthuling av regelens innhold og bør derfor unngås.

Retten finner støtte for dette i EU-domstolens praksis knyttet til direktivbestemmelsene som anskaffelsesforskriften § 24-2 (3) bokstav c gjennomfører. EU-domstolen har i C-395/18 *Tim* avsnitt 43 slått fast at anskaffelsesdirektivet tillater avvisning av en leverandør når det relevante bruddet er begått av en underleverandør.»

***24-128387TVI-TOSL/08**

*Anket – og avgjort på annet grunnlag

UNNTAKET: AVVISNING MÅ IKKE VÆRE UFORHOLDSMESSIG

Del 3

Avvisning og utestengning må ikke være uforholdsmessig

- Balansegangen mellom anskaffelsesreglenes kjerne (fri bevegelighet) og "ikke-anskaffelsesfaglige hensyn", jf. EU-domstolen i sak C-144/17 (Lloyd's of London), avsnitt 33-34:

"It is the concern of EU law to ensure the widest possible participation by tenderers in a call for tenders (see, to that effect, judgments of 19 May 2009, Assitur, C-538/07, EU:C:2009:317)"

- EU-domstolen om viktigheten av prinsippet ved vurdering av de frivillige avvisningsgrunnene, jf. C-682/21 HSC Baltic, premiss 38:

"the application of that optional ground for exclusion must comply with the principle of proportionality, which is a general principle of EU law, which Article 18(1) of Directive 2014/24 restates as far as concerns public procurement. Compliance with that principle warrants particular attention when applying the optional grounds for exclusion referred to in Article 57 of that directive (see, to that effect, judgment of 30 January 2020, Tim, C-395/18)"

Forholdsmessighetsvurderingen i praksis*

*LB-2024-174779 og TOSL-2024-128387

- Hva stod på spill?
 - Avvisning fra en bygg- og anleggskontrakt for E6 i Nordland med verdi NOK 5,4 mrd.
 - Kontrakten planlagt gjennomført (tidligst) 2025-2031
 - Første del av et større prosjekt
 - Kompleksitet og omfang
 - Utestengning fra alle andre SVV konkurranser inntil tre år
 - Oppdragsgiver var største veibygger i Norge
 - Markedet for veianlegg er et offentlig marked underlagt anskaffelsesregelverket
- Statens posisjon
- Entreprenørens posisjon

EXIT: LEVERANDØRENS MULIGHET TIL Å UNNGÅ AVVISNING (SELF CLEANING MV.)

Del 4

Tiltak for å unngå avvisning - «Self-cleaning» § 24-5

- Kan ikke avvise etter § 24-2 2. eller 3. ledd bokstav c, e, f og i, hvis leverandør kan dokumentere å ha gjennomført tiltak som viser at han likevel har den nødvendige integriteten som kontraktspart:
 - i) betale erstatning/bøter
 - ii) aktivt samarbeidet med myndighetene for å klargjøre faktum
 - iii) gjennomføre «egnede» forebyggende tiltak
- Oppdragsgiver skal vurdere om tiltakene er tilstrekkelige
- Likebehandlingsprinsippet og forholdsmessighet. Se hen til type brudd og kontrakt, grovheten, grad av samarbeid, verdi mv.
- Eksempler på tiltak: Personellmessige endringer, omorganiseringer, internkursing, nye retningslinjer eller systemer, nye kontrolltiltak mv.
- (Betyr ikke at man må akseptere sanksjoner man er uenig i)

Self-cleaning i praksis – illustrert ved E6-saken

- Resultat- eller innsatsforpliktelse?
 - Betydningen av omfattende tiltak, hvor tiltakene likevel ikke avdekker eller hindrer alle brudd
- Betydningen av oppdragsgivers egne vurderinger

“[...] has implemented a good to very good standard for self-control of the obligations deriving from Appendix 9 – CSR and Labor Clause”

- Terskel eller skjønn?
- Kan oppdragsgiver kreve konkrete tiltak?
 - E6-saken: Tilgang til portdata for ansatte

TOSL-2025-104941 – avsagt 2. sept.

- En leverandør hadde vesentlig misligholdt tidligere kontrakt med Ruter AS
- Ny konkurranse - konkurranse om drift av tre ruteområder i Asker og Bærum
 - Dekningskjøpet etter den hevede kontrakten
- Det tidligere bruddet:
 - Store økonomiske vanskeligheter
 - Levert dels avvikende materiell som ga høye gebyrer
 - Klarte ikke oppfylle et krav om elektrifisering
 - Rekonstruksjonsavtale
- Avvist iht. forsyningsforskriften § 20-2 (3) bokstav d
 - Ruter anså ikke avbøtende tiltak tilstrekkelige
 - Ikke forsvarlig om samme leverandør skal vinne tilbake kontrakten – på bekostning av anskaffelsesprosessens integritet og formål

Er det truffet tilstrekkelige avbøtende tiltak?

- Bokstav a – «betalt erstatning»
 - Betalt avtalt dividende i rekonstruksjonsavtalen, ca. 1/3 av tapet
 - Tingretten: At tapet egentlig var mye større kan ikke være avgjørende når avtalen er overholdt
- Bokstav b – «samarbeidet med ansvarlige myndigheter...»
 - Tingretten: Ikke relevant for denne avvisningsgrunnen
- Bokstav c – «truffet egnede tekniske, organisatoriske og personalmessige tiltak for å forebygge gjentakelser»
 - Skiftet ut ledelsen, vesentlig styrket økonomien gjennom rekonstruksjon
 - Innhentet ekstern evaluering, fulgt anbefalingene
 - Tingrettens konklusjon:
 - Integritet og formål tilstrekkelig ivaretatt gjennom reglene om avbøtende tiltak – avvisning må vurderes iht. § 20-5
 - Må ha reell mulighet til å dokumentere avbøtende tiltak
 - Uriktig anvendelse av bestemmelsen – avvisningen er i strid med regelverket

OPPSUMMERENDE REFLEKSJONER

Grette

ARNTZEN
DE BESCHE

Marie Braadland

Grette
(+47) 970 45 301
mabr@grette.no

Svein Terje Tveit

Arntzen de Besche
(+47) 950 62 685
stt@adeb.no